

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
за религиозна и църковно-обществена просвета

*И носейки кръста Си, Той излезе на мястото, наречено
Лобно, по еврейски Голгота; там Го разпнаха ...*

(Иоан 19:17, 18)

Архимандрит Николай КАЦАРСКИ

Входът Господен в Иерусалим

Тържественото вълизане на Исуса Христа в Иерусалим, което божослужебно се възпоменава различно всяка година на недели Вербинда, е едно от най-важните събития от живота и обществената дейност на Исуса Христа. То е изпълнение на едно от най-важните пророчества, което предвещава Христа пред учениците Му и пред целия израелски народ като истинския очакван Месия.

Христос е доказал Своето месианско достойнство с възвишеното Си учение и с чудесата Си. Все пак от народното мнозинство Той е бил смятан „за Иоан Кръстител, за Илия или Иеремиа или за един от пророците“ (Мат. 16:14). За учениците Му Той е бил нещо повече от пророк. От името на всички ап. Петър, по внушение на св. Дух, Го признава за Месия — помазан, Син на живия Бог. (Мат. 16:16—17). Народно няколко пъти е бил извикан да провъзгласи Христа за цар — Месия, но Той, разбрал земните му намери и страсти, се е отдалечавал от мнозинството и се е удалявал на места (Иоан. 6:15). Мисълта за земното месианство на Исуса Христа не е била чужда и на Неговите ученици. Те бяха спорили, кой от тях ще е по-голям в царството, което има да дойде (Мат. 18:1). Майката на занедеевите синове бе поискала от Исуса Христа нещото чеда да седат едни от дасно, а другият от дяво, когато Той дойде в славата Си (Марк. 15: 17). Те се надявали, че Христос е Оня, Който щеше да избави Израела. (Лук. 24:21). Предателството на Юда може би се дължи на факта, че той се видял изгладен в своите земни месиански очаквания, свързани с личността на Исуса Христа.

За месианското достойнство на Исуса Христа се е интересувал отново и затворените вече от Ирода Иоан Кръстител. Той изпитал при Христа свои ученици да го запитат: „Ти ли си оня, който има да дойде или другото да чакаме?“ (Лук. 7:19—20), (Мат. 11:3). Важно е не толкова това, до ли св. Иоан Кръстител е искал да убеди себе си още един път в месианското достойнство на Оногова, Когото подир кръщението вече поощрил с думите: „Ето Ангелът Божий, Който взема въздух Си греховете на света“ (Мат. 11:16), или да убеди в това своите ученици и учениците на самия Христа. По-важно е, че Христос дава на Иосифовото запитание положителен отговор. Той се позволява на току-що възвращащите чудеса и завършва с думите: „И блажен е оня, който се не съблазни поради Мене“ (Мат. 11:6; Лука 7:13).

По най-категоричен начин Христос обявява Себе Си за Месия чрез Своето тържествено вълизане в Иерусалим. Чрез него Той най-точно е изпълнил пророчеството за Месия на св. пророк Захария: „Лихувай от радост, дъще Сионова, тържествуй, дъще Иерусалимова: ето твоят Цар иде при тебе праведен и спасяващ, кротък, възседнал на ослиця и на младо осле, син на подиремница“ (Зах. 9:9). Трябвало е тази открита-изява на Месианското достойнство на Исуса Христа да стане пред Неговите страдания, за да имат какъвто оправдание онези, които не отхвърлят кракътъния камък на погата Христова Църква (Лук. 20:17).

Вълизането на Исуса Христа в Иерусалим няма политически характер. То не е насочено към свързване на римската власт, както са мислели съвременниците на Христа и по-късно от участниците в това събитие. Христос му е предличен религиозен характер. То е наблик на религиозно въздушенение, породено от помяната на Пророка от Назарет, Който негодна бе възкръсна четирнадесет мъртвец Лазар (Иоан. 12:13). Така то по-скоро е посрещане на Христа като цар на живота и на смъртта, отколкото като водач, водещ се срещу римското господство. То е манифестация на Христа като истински Божии помазанни — Месия.

Как е протекло това събитие, за което разказват и взаимно се допълват синопитите и св. Иоан Богослов? (Мат. 21:1—11; Марк. 11:1—11; Лук. 19:28—44; Иоан. 12:12—19).

Христос отива в Иерусалим за празник Пасха, въпреки предупреждението на учениците Му, които предчувствували издащата трагична възвръзка. Тук Неговата съдба била вече решена. Той трябвало да бъде хванат и осъден. (Иоан. 11:45—53:7). Но Той трябвало да дойде, за да изпълни още едно пророчество за себе си (Зах. 9:9), да извърши делото на човешкото спасение (Иоан. 11:8).

Шест дни преди Пасха, в петък вечерта на 7 нисан, Исус изва отново във Витания, където беше възкресил Лазар и откъдето се бе отдалечил в гр. Ефраим. На следния ден, в събота на 8 нисан, Му е дълга голянка в дома на Симона Продажлив, в който участвуват и Лазар и на който Славролата сестра Марфа Го поманяла със същепомощно благоухано миро (Иоан. 12:1—3; Мат. 26:6). Витания била мал-

„А народът възвиждале и казваше: оселе Сину Давидово! Благославен Навлизът в Ние Господен! Оселе във вековете“ (Мат. 21:9)

ко село, раздалено на Иерусалим, отдалечено на около 3 км (15 стади) от него и разположено по източния склон на Елеонската планина (Маслинната гора). То било курортно място за иерусалимските жители. На следния ден, в неделя на 9 нисан, (Иоан. 12:12) Христос, заедно със своите ученици и с друга галилейци, прекажал съботата в Витания, тържествено за свещените град Иерусалим. Пътят минава край малкото село Витания, в подножието на Елеонската планина. Христос изпраща двама свои ученици в селото с поръка да намерят и докарат възрваната там ослица и нейното осле (Мат. 21:2—3). Изпратените ученици, наварно Петър и Иоан, изпълнили поръчението на своя учител. Те намерили ослицата, възрвана на кръстовете за една лоза (според св. Юстин мъченик). На въпроса на стопаниите защо отхвързват ослицата учениците дали посочения им от Христа отговор: „То е потребно Господу“ (Лук. 19:34). Това наварно е била паролата между Христа и домакиня, вероятно Негов таен ученик. От тук се вижда непосредственото участие на Христа в подготвянето на това събитие, както и важността, която Той му придава.

Докато шествето с Христа възбиколи селото по главния път, пратените вече си довели ослицата и ослето. За удобство и от уважение към своя учител, учениците събиращат дръвците си и ги поставят върху ослицата и върху ослето. Те не са знаели, върху кое от животните Христос ще възседне. Христос седнал върху дръвците, поставени върху ослето (Марк. 11:7), съгласно пророчеството (Зах. 9:9): „Кажете на дщерата Сионова: ето, твоят цар иде при тебе кротък, възседнал на ослиця и осле, син на подиремница“ (Мат. 21:6). Св. св. Матей заменил началните думи от пророчеството на Захария с думи от пророк Исая (52:11), като по-подходящи за настъпващите трагични събития и марина характер на Христовото шествие. По същата причина и св. Иоан Богослов е заменил тези думи с израза: „Не бой се, дъще Сионова“ (Иоан. 12:15).

На Изток ослиця е животното, тачено поради своята непретенциозност и издръжливост. То е ставало символ на мира, докато конят, макар по-силен, но по-претенциозен и нежен, е станал символ на войната (4 Цар. 2:12; 13:14, където пророците Илия и Елисей се наричат „колесница израилева и конница его“ — символ на военно могъщество). У свирете почитта към оселата датира от дълбока древност (Вит. 22:3; Мат. 4:20; Числ. 22:21—33). Но особено силно за отношението към ослиця е действувало върху свирете пророчеството на Захария за изявяването на Месия, възседнал на осле (9:9).

Според възкавателите, ослицата и ослето носващили не само за да се изпълни едно старо пророчество, но те били

изживи и за да се възвестява ново пророчество: ослищата преобразявала Старозаветното еврейско общество, а неосладеното още осле — елзските народи, не служили още на Бога, но които чрез Христа ще Му се покорят и ще образуват новозаветната християнска църква. (Оргент; св. Иоанн Златост и др.)

Шествето продължило пътя си за Иерусалим. Възседнал на ослето, Христос присема оващите на учениците си и на съпътниците и които посплат джретите си на пътя пред Него, като доказателство за дължания Му почит. Пътят трябвало да преваля Елеонската планина. Тук народът къса финикови, палмови и маслинови клонови и ги поставя по пътя на Исуса. Скоро към градубавашата Христа група се присединяват и множество хора, които идват от Иерусалим. Разбрали за идването на Исуса, събрали тук за празника от разни краища юдени търгата към Елеонската гора, за да Го посрещнат. И те носят в ръце финикови клонови, символ на победата, за да посрещнат Победителя на смъртта. Св. св. Иоанн изрично подчертава: „Затова Го и посрещна народът, защото бе узнал, че Той сторя това чудо“ (Иоанн 12:18) — възкресенето на Лаазара. Шествето е вече доста внушително. Един вървят пред Христа, а други го следват. Всички с въздуславение го приветствуват с библейския възглас „Осана!“ („спаси ни!“ и още „слава!“). „Осана! Благословен Царят, който иде в име Господие! Мир на небето и слава в висините!“ (Лука 19:38). Според св. св. Иоанн народът викал: „Осана! Благословен Идещият в име Господие Царят Израелев!“ (12:13). А св. св. Марко говори: „И които въряха отпред, и които го съпровождаха, възкликуваха и казваха: осана! благословен идещият в име Господие! Благословено царството на отца ни Давид, което иде в име Господие! Осана в висините!“ (Марк. 11:9—10). А св. Матей предава, че народът направи парича Христа син Давидов: „Осана Сину Давидов! Благословен идещият в име Господие! Осана в висините!“ (Мат. 21:9). Така цялото множество е изразило въртата си, че сега се възстановява месиянското израелско царство на Давид.

Слизайки към Кедронската долина, пред шествето се явява охляян в сеплите дъжд на източното слънце дивинят Давидов град с величествения Соломонов храм и многото здания около него. Това още повече подига народното въздуславение. Оващите не стихват. Надеждите още повече се

Иерусалим не узна деня на своето спасение

Тригодишното обществено служение на Христа Исуса е към своя край. За последен път Той напуска Галилея и се отправя на юг, към светия град Иерусалим. В цялата страна на сионите израелски вече бе проповядвано Евангелието на Царството Божие: на север, начевайки от Назарет и Капернаум, на северозапад в пределите на Тар и Сидон, на северозток в Кесария Филипова, на юг в Декарония и в землището източно от Галилейското море.

В края на обществото Си служение Исус по-често я по-продължително разговаря със Своите ученици. Той ги подготвя за предстоящите трагични събития в края на Него-

разпадат. Найврно на тях не са били чужди и христовите ученици, дори пред самият христов, след възкресеното пътя Христа: „В това ли време, Господи, възстановяваш царството израелско?“ (Деян. 1:6).

Между съпровождащите Христа е имало и Негови врагове. Те се смутили от възторга на народа, приближаващо до Христа и Го помолвали да съмили Своите ученици. Но тъй Христос съмирал тях, като казал: „Ако тая мъхнат, камиците ще загорят!“ (Лука 19:40).

При вида на Иерусалим Христос се изпълни с тъга. Той видя величавите сгради, които въздуславяват мнозинството, но в Савето пророческо прозрение видя разорено всичко това и жителите предадени на унищожение, защото Иерусалим не е разбрал времето на Неговото посещение и ще отхвърди Божественния Пратеник и Спасителя. (Лука 19:44).

Шествето данна с Христа в Иерусалим през източните златни порти. Тук нови групи от иерусалимци и дошлите поклаици се присединяват към ликуващите. Целият град се е потреся. Един действително не знаат, а други се преструват, поради политически съображения, че не знаат кой е Той. Когато тая тържествено съпровожда таяко множество народ. Народът дава отговора: „Този е Исус, пророкът от Назарет Галилейски!“ (Мат. 21:10—11).

Минал тържествено през града, Исус отива в Храма. Тук завърши голямото месиянско тържество. (Мат. 21:12; Марк. 11—11; Лук. 19:45). Този завършек на месиянското шествие е знаменателен. Направни са били опасенията на едни и желанията на други да дадат политически характер на Христовата мисия. Христос не пожела да превърне месиянското шествие в политическа акция, а го заведе в храма, като по този начин показа, че не е земен властелин, а истинския Месия, Син Божий. Показа, че основаното от Него царство „не е от този свят“ (Иоанн. 18:36), че то е без определени граници и без господство на никаква народ; то е царство вечни, царство на правдата, мира и радостта в Дух Свети; царство духовно, което благоприятно може да оплоди всеки исторически налагач се начин за организиране на човешкото общество. Защото това царство има за вътрешни закони и стимули правдата, мира, благоволените между всички хора, които трябва да се чувствуват брати помежду си, защото са деца на един и същ Небесен Отец.

вото земно служение, който вече, духовен смисъл те все още не бяха напълно разбрали. Подобно на своите съотечественици Неговите близки съпътници очаквали Месия, който ще седне на престола на Давид и ще царува вечно. Препарните за първосте в молбата на Саломия за нейните синове са живо свидетелство, че и най-близките не разбират правилно истината, която им проповядва Исус. Те очакват, че въздуславено към Иерусалим ще завърши с обявяване на Царството Божие. Исус ще прояви Своята сила срещу спортивната на царя и управник и ще седне на престола на цар Давид, Които далече е тази мисъл за земна власт от духовната ми-

И като им хлей благодар, престола и им даде, казвайки: това е Мой ти храм, които за вас се дава: това прамете за Мой сионит.

Също есе и чашата след вечеря, като рече: тая чаша е новият завет с Моята кръв, които за вас се пролива. (Лука 22:19—20)

сия на Христа за изкупление на човешвото от греха!

Съществите наближава Иерусалим смълчали и въздършо насочих към това, което бе казано на учениците Си: „Ето, възлизаме в Иерусалим, и Син Човечески ще бъде предаден на преследователите и книжниците, и ще Го осудят на смърт, и ще Го предадат на евреичните; и ще се поругат над Него, и ще Го обичват, и ще Го оплюват, и ще Го убият; и на третия ден ще възкръсне“ (Мар. 10:33-34).

Преди тържественото влизане в светия град Исус Христос няколко пъти беше посещавал Иерусалим. При тези посещения Той винаги съпротивата срещу Него, нараснала до решение да се туря край на делото Му, като бъде наказан със смърт. И нищо не можеше да задолзи враговете Му освен Неговата смърт; те бяха издали заповед: когато прииде Исус за Месия, да бъде отлъчен от синагогата! А чудестата възторг у свидетелите на това чудо и те го разнасяха въздушено и убедително като очевидци.

За всички годишен празник Пасха в Иерусалим идваха много юдеи, а също и много проселници. Те идваха от щата Палестина, идваха по сухо и по море от всички страни, а които бяха принаето селето Авраамово, за да чествуват великия ден Пасха. Един отиваш на празника със светло-религиозно възпоминание за Божието владичество на избрания народ, друг, за да се срещнат със свои близки и земита на обетованото, а трети — заедно с поклонението, да свършат нещо важно от своите практически дела.

Срещата на израелските синове през дните на този Пасха се характеризираше с особена възбуда на духовете; нито на Исуса се повтаряло от всички еврейски дружини от поклонници, по всички главни кръстопътница, по всички морави с пълници-евреи и другородни, идващи от Мала Азия и Египет. Обиколката на Исус по южната част на Палестина през последните месеци навлякла възторг и учудване от личността Му и от необикновените Му дела. Чужденци, дошли от далечни места в светската стогина, които не са знаели възможност да Го видят, разпитвали какво да Него и искали да чуят Този нов учител и пророк. Римските власти със силен интерес гледали на това особено развиващо на евреите и бледи, да не би да се случил нещо извънредно, което да смути и уреди престижа на представителите на кесаря в далечната от Рим римска провинция. Религиозното въздушение на евреите не било непознато за римляните. Те знаели възторжените чувства към Чудотвореца и гнева на враговете Му, които Го забавлявали в притора на Соломонов храм и востойно, и трагично душевно разделение. Го питали: „До кога ще възмущаваш душите ни? Ако си Ти Христос, кажи ни открито!“ (Иоан. 10:24).

Христос! Пратеникът Божий Месия! — Тези думи повтаряли и приятелите Му и враговете Му, и евреи и чужденци! Това не оставало незабелязано за римските власти.

Шест дни преди Пасха Исус пристига във Витания, в селото на Неговите приятели Лазар, Мария и Марта, което отстояло на половина час път от Иерусалим, на източния склон на Елеонската гора. Последните шест часа от пътуването на Исуса към светия град отбелязали необикновено събирание на хора около Него; изчерването на слепия Вартимей в Нерком и неодавнашното възкръсване на Лазар закрили интереса към пристигания във Витания, и нито Му се носело сред пристигналите в Иерусалим далечни гостя.

Собитният ден Исус прекорвал във Витания. В неделя се отправя за града, придружен от множество народ, едно възторжено множество, което тая мисълта, че Исус ще се обяви вече за мъдър амен цар и ще постанат под негово си враговете и претеснителите на Израел, като отхвърлят властта на римляните и ги поворя с необикновена проява на Савето могъщество.

Всяко душевно напрежение расте до определена връхна точка, след което получава външен излив. Напрежението на това безбройно множество, огрядило Исуса, причеснувайки Го с палмови ветки, туря край на измъчвания възторг и викат: „Осанна! Благословен Исусият в име Господне, Царят Израелев!“ (Иоан. 12:12-13).

Осанна на Царя Израелев!... Исус е признат за Цар Израелев! Някога Исус не бе говорил за Себе Си, че е Месия, но казвал: „Делата, които аз върша в името на Моят Отец, те свидетелствуват за Мене“ (Иоан. 10:25). И за да разкрие пред народа каква Цар Израелев е Той, какво е Царството, което ида да установи на земита и каква Месия е Той, възлежда на осле, което учениците Му доведжат, Той стои по-вънко от тълпите, които Го славословят. Той не отказва на народа тази радост, нито признаването им, че е Цар Израелев,

но не Цар, възседнал на буен, снаряжен с желязна ризница боен кон, а възседнал на осле — в знак на кротост, обич и мир!

Шествието мотава по напредолитието на Елеонската гора. Народът хвърля ветки, а мнозина постигат и дремите си, за да имне по тях необычайният Посетителя на свещения град. Шествието преминава погата Кедрон, Множествата възвръщават славословят Бога, песник: „Благословен Царят, Който ида в име Господне! Мир на небето и слава във висините“ (Лук. 19:39).

Какви ли чувства не се сливат в това славословие, което, като блъскава вълва, залва душите на въздушните същности на Царя Израелев, на Сина Давидов! Обич към Него и вяра в Божиите обетования, вяра в победата на Израелев, признателност към Този, Който ги прави участници на праведното на този велик ден на Божието посещение в дома Израелев.

Как е отзвучавал този неударим напор на народните чувства към Сина Човечески в сърцата на книжници, фарисеи, садукее и в съзнанието и сърцата на желязните римляни, които бяха турили ръка над всичко, което носел анана на мила слава на израелския народ? Първите чувствували, че това народно въздушение засага тяхното име и положение на първенци, увенчавани до тогава със славата на мъдри водачи и компетентни ръководители и учители на народа, с Божие към тях благословение и се използваха с гняв и мъст срещу скромния Галилеянин, възседнал оселото на смирение и мира, възвестяван като Цар Израелев, а вторите недоумявали какъ ще бъде изходът от това буйно религиозно и патристично въздушение и били нащрек.

Тогата приближавало до Исуса сагнетите фарисеи и Му казват: „Учителю, забрети на учениците Си!“ (Лук. 19:39). Какво да забрети Исус? Да забрети това внушително признание на целия народ, че Той е Цар Израелев, че Той е Месия. Не! В този ден Исус няма да забрети признанието Му от народа като Цар Израелев, като Пророк, като Месия, защото пророцит бе казал: „Не бой се, дъще Сиомонова! Ето, твоия Цар иде, възседнал осле“ (Иоан. 12:15), защото Той — признатият възторжено за Цар Израелев, утвърждение на пророчествата, тяхно изпълнение. Исус им отговаря ясно и уверено: „Казвам на, че ако нян млъкнат, какъните ще завикат“ (Лук. 19:40). Дал Тон ден, който мъдрите и учени книжници, фарисеи, садукее и управници не можаха да узнаят в смисъла му; тон ден, който можеше да им послужил да мир и всяко благополучие, остана скрит за очите им, затова, приближавайки града, изюдката съкровения център на надеждата израелев, Сион на духовните копележ, Исус заплаква, казвайки: „Да беше и ти узнал поне това твою ден, какво служи за твои мир! Но сега това е скрито за очите ти, понеже ще станат за тебе дин, и враговете ти ще те обхвалат с околи и ще те окръжат, и ще те стеснят отред, и ще съсплат тебе и децата ти в тебе, и няма да остават в тебе камък на какъ, понеже ти не узная времето, когато беше посетен“ (Лук. 19:42-44).

Да, в този ден на Божието посещение, в деня на входа Господен в Иерусалим, очите на израелските първососещници и първенци останали затворени за истината. Вместо да постренат с отворени обятия идващия Цар на мира, те се събират на съвет и разсъждават: „Какво да правим? Тон човек върши много чудеса. Ако Го оставим тъй, явнич ще повярват в Него, — и ще дойдат римляни, та ще ни разорят и страната, и народа“. Един от тях, на име Кайфа, който негов година беше първососещник, им рече: „Вие нищо не знаете, нито помислите, че за нас е по-добре един човек да умре за народа, отколкото цял народ да погине.“ И това не от себе си казано, но, като беше негов година първососещник, предсказва, че Исус ще умре за народа, и не само за народа, но за да събере наедно разпалените чеда Божия, От тон ден, прочее, се сговориха да Го убият“ (Иоан. 11:47-53).

Исус знаеше това решение. И възпри тоя при восторжено признание Той пръв всяка чест и всяка похвала, която народът Му отдале като Цар Израелев, като пророк, като Избавителя, като обещан от Бога Месия, Мнозина ще си спомнят тон ден на спасение, останал скрит за докоряните умове и сърца на първососещници и първени израелев.

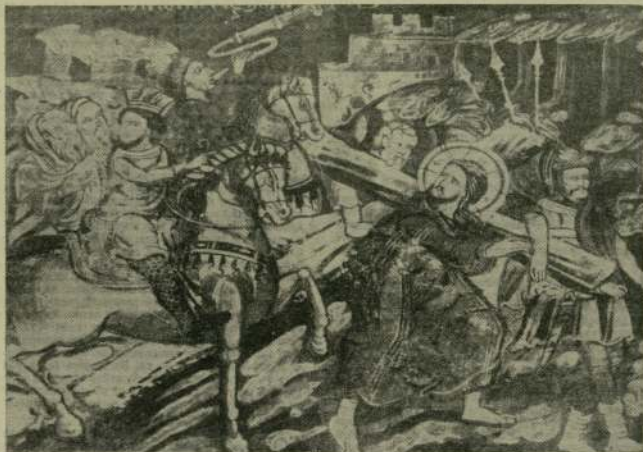
От този тържествен, но в същото време и скръбен ден започват внушителните страдания на Исуса Христа, които завършват с Неговата кръстна смърт и с Неговото Възкръснение.

Вината на Пилат Понтийски

Съдебният процес срещу Иисус Христос приключваше. Делото се разглеждаше в последната инстанция. Юдеите бяха отпратили срещу Подсъдимия тежко обвинение: „Той богохулува“ (Мат. 26:65). Въз основа на това обвинение въпросещниците и синедрионът взе биха казала своята дума, биха произвели присъдата: „Заслужава смърт“ (Мат. 26:66). Но синедрионът нямаше право да изпълни смъртната присъда. Това право принадлежело на римския прокуратор. Юдея отгава беше изгубила своята самостоятелност и беше присъединена към римската провинция Сирия. Управлението ѝ беше поверено на императорски пълномощник, наречен прокуратор. Той управляваше страната според римските закони. През годините на общественото служение на Иисуса Христа този пост в Юдея заемаше Пилат Понтийски (26—36 г. след Р. Хр.).

ка се наричаха неговите златни изображения на императора, които били носени пред войската заедно със знамената. Когато на другия ден юдеите влезли в града тези изображения, силно се възмутили. Всички били поразени от това зрелище. То било поругание с техните закони, които забранивали изрично да се поставят в Иерусалим каменито и да било изображения.

По-късно Пилат отново дава повод за негодувание от страна на юдеите. Той взел голяма сума от златното съкровище, наречено корван (скривалицете за пари при Иерусалимски храм и самият дар, който се дава в това съкровище — Мат. 27:6; Марк. 7:11) и с тези средства направил водопровод. Народът силно възнегодувал против това посегателство срещу храма и, когато Пилат отишъл в Иерусалим, се събрал пред резиденцията му и започнал енергично да протестира. Пилат

...и го повесиха на разпятие“ (Мат. 27:31)

Римляните бяха гарантирали до голяма степен религиозната свобода на юдеите. Богослужението в храма се извършваше, както и по-рано, според изискванията на Моисееви закони. Продажливата своята дейност всички духовни учреждения и църковни институти. Синедрионът беше запазил своята власт като върховен съдебен орган по провинциите от религиозен характер. Той разглеждаше дела, предявяваше наказания и произнасяше присъди като независим от римската власт съдебен институт. За особено тежки престъпления срещу Закона като богохуство, идолопоклонство, матенничество и др. произнасяше и смъртни присъди. За да бъдат изпълнени обаче, те трябваше да бъдат потвърдени от римския прокуратор. По силата на този закон Пилат Понтийски бе задължен да разгледа обвинението срещу Иисуса Христа и той произнесе окончателна присъда. Неправилно, както Пилат извърши, като потвърди произнесената от синедриона смъртна присъда, не е неочаквана и изненадлива. Тя е естествена проява на неговия характер и язд на оградата му към юдейския народ.

До нас са достигнали оскъдни сведения за живота на Пилат Понтийски. Името му споменават древните историци Тацит и Иосиф Флавий. Тези, като съобщават, че християните получават името си от името на своя учител Христос, веднага добавя, че Той (Христос) „в царуването на Тибериус била предаден на смърт от прокуратора Пилат Понтийски“.

Иосиф Флавий дава по-подробни сведения за отношението на Пилат към юдеите в качеството му на прокуратор. Той описва и конкретни случаи, при които Пилат проявил своята неаналит и пренебрежително отношение към богопочитания народ и към Иерусалимския храм. Скоро след пристигането му в Юдея Пилат тайно внесъл лънощ арме в Иерусалим изображения на императора, наречени симиа (знаци). Та-

предвидял, че този протест може да се превърне във всепородно възмущение и вземал мерки да го предотврати. Той пусал между възмутените юдеи въоръжени войници, облечени в цивилни дрехи, като им забранил да си служат с мечовете, а да бият народа с тоги, когато той им дава знак. Така знак бил даден, и много юдеи загинали от ударите, а други били смаяни от нозете на багатата и безредна тълпа. Удължавант народ прекратил протеста.

Дже в този кратки сведения са достатъчни да разберем каква е била Пилат и като човек, и като управник. Той пронахождал от древноиталийско племе с арийци. По характер бил високомерен и жесток. Висока дължност достигнал с непочетни средства. Към юдеите се отнасял надменно и сурово. Управлението му било свързано с много несправд и жестокости. Това му поведение ожесточило целия юдейски народ срещу него, и той се задържал цели десет години прокуратор само благодарение на своята сила и власт.

На този човек Провидието поослеало съдбата на Иисуса Христа. Членовете на синедриона мислели, че прокураторът ще промени тяхното мнение до преториата като особена чест за него и били убедени, че той без колебание и веднага ще изпълни тяхното искане. Затова, без да налагат обвинението си срещу Иисуса Христа, искал да бъде потвърдена издалената от тях смъртна присъда. Но се излъгали. Те надигнали своя авторитет и като че ли забранили, че пред тях слов римлянин, представял се и доверил на римския император, който добре знаел римските закони и има опит в съдебната практика. За него идещият закон намад никаква сила, и той вода следствено според изискванията на римското съдопроизводство. А римският закон съди и налага наказание на ония, които е извършили престъпление, който има вина. За това Пилат пита: „В какво обвинявате Този Човек?“ (Исая 18:29).

Милотовете на синедриона знаат, че обвинението в богоубство не побава до ударите на римския закон. То отвоно разчитат на свој адвокат: „Ако Тои не беше задолжен, не щале да ти го предадат“ (Иоан. 18:30). Строј протат, Пилат и сега откажува да суди Човека, срещу Когото не е сит отпаднина никакви обвинениа. Поради това крава на юдените. Виемето Го вие и Го судете по вашия закон“ (Иоан. 18:31). По този начин Пилат откажува особено да се произнесе по това дело. А то е толкова важно за синедриона!

Како разбради, че без конкретни обвинениа, наказуваме и от римските закони, не ше основни прокуратора да потврди издвднатата от тат смртна присуда, юдените спознава да Го обвинишат, говореше: имамрише Тогова, че развратява народа ни, забравява да се дава кесарю данък, като казва на Себе Сил, че бива Христос Цар“ (Лука 23:24). От гледниче на римските закони това е вече сериозно обвинение. Да забравява никој да се дава данък на кесаря — това е вече тежко престъпление против императора. Та пали на дагичните се крепн побната икономическа мош. А да обвини никој себе си за цар — това е вече заговор против императора. Таква обвинениа никој римски чиновник не е могъл да отгине се изгладине. Не е могъл да спори против Пилат. Как това обвинение тој се отнаше сериозно и строго. Си свалат. Иоан е предал подробно разговора, којто прокуратора води с Подсидиан, за да установи дали отпаднатите ни Него обвинениа са верни. И когато Исус Христос съвсем накратко, но достаточно ясно и убедително развирна духовния характер на Своето царство, Пилат ясно разбира, че сигурноста на имперарието с нишо не е застрашена. „Моето царство не е от тоз свят; ако беше царството Ми от тоз свят, Моите слуги щале да се борят, за да не бива предаден на юдените; но сега царството Ми не е оттука...“ Аз затова се родих и затова дојдох на света, за да свидетелствувам за истина; вселкој, којто е от истината, слуша гласа Ми“ (Иоан. 18:36—37). Този думи не оставил у Пилат никакво съмнение, че пред него стои не претелен за зема палест, а религиозно Учение; Когото тој не може да разбере. Тој е напълно убеден, че отпаднатото срещу Подсидиан обвинение е неоправдано. Явља се отвоно пред юдените и категорично заявљава: „Аз не намирам никаква вина у Него“ (Иоан. 18:38).

Убеден, че Исус Христос е невинен, Пилат неколку злти прави опит да Го ослободи. Позовава на на правото си за правни Пасха да пука по един осуден затворник и предлага да пука на свобода Исуса. Но юдените се противопоставил енергично на това предложение. Тогана Пилат запозвадал на војниците да биваат Подсидиан. Надвнал се по този начин да предизвика съмнение у обвинителите. След това Го ниведа пред народа. Главата на Христа е сполнат от тврени винед. Кура се стига по лицето Му. Пилат се обрнува кон юдените, сози Страдалеца и казва: „Его, изведоади на Го, за да разбере, че не намирам у Него никаква вина“ (Иоан. 19:4). Изнуренат лишен вид на Спасителя не трогнал закоравелото срца на юдените. Те станат негрозни, нервите ни се взуадуени, злобата ни расте. Вместо владика на сжидание от грдите ни се извирва жестоен вик: „Разлизи, разлизи Го!“ Този упоритост смущава прокуратора, но тој все още не отстъпува от римския закон и во кој ли тит веке потврдува, че не намира вина у Подсидиан; „Бие Го леме, и разлите, зашто аз не намирам у Него вина“ (Иоан. 19:6). Този тит юдените е раздразненото си забавкат, че нямат право да изтлнват смртна присуда и категорично заявљат: „Ние имаме закон, и по нашия закон Тој треба да умре, защото Себе Си правн Сит Божј“ (Иоан. 19:7). Скелник и суверен, „Пилат, кога то чу тат думи, повече се уплаши“ (Иоан. 19:8). Отвоно ввзема Подсидиан у прегорниа и Го пита: „Отде си Ти?“ Каково би могло да каже Исус на един змичник за Свој Божествен провадох? — „Исусу му не е даде отговор“; Уплашен, но и раздразнен, „Пилат Му кажа: „На мене ли не отговориш? Не знаеш ли, че имам власт да Те развирна, и власт имам да Те пушта?“ Исусу споквно да отговори: „Ти не отговори да имам над Мене никаква власт; ако ти не ме дадено спште; затова по-голям грех има она, којто Ме предаде на тебе“ (Иоан. 19:9—11). Тези думи още повече засилил у Пилат убеденото, че Подсидиант е невинен. Желаето му да Го ослободи се засилила още повеќе и от тога, че — според свидетелството на си сват. Матей — жена му отпавила кон неговото жалба в ангелата на Исуса Христа: „Не правн нишо на Тој Праведник“ (Мат. 27:19).

В своето озлобление срещу Исуса юдените прибегнат до последното и решително средство. Те заплашат прокуратора с тога, че тат не заштитва интересите и сигурноста на императора и на императа; „Ако пушеш Тогова, ти си принал на кесаря. Велкој, којто прави себе си цар, е противник на кесаря“ (Иоан. 19:12). Тези думи словнат тврдоство на Пилат. За него е ясно, че в своето озлобление членовите на синедриона са готови да направат срещу него донос в Рим. А тој знае, че император Тибериј е поддржатељен. Един таква донос може да стане причина тој да загуби високит пост. Пилат се уплашил!... Против вољата си и в противоречие с правните си разбирања тој бил принуден да изгладине искането на юдените. За да покаже, че осужда невинен Човек, тој даде вода, та сити змри пред народа и рече: „Изволи сам на крава на Тој Праведник, вие му измислете“ (Мат. 27:24). Тези думи са парча на бесанице и страх от хитрите и лукави юденски војаци.

По судбата процес срещу Исус Христос Пилат имаше последната дума. Тата дума тој требала да изрече, санд како установи вината на Подсидиан. Тогва го изгладинаше законит. От гледниче на судбата процедура Пилат поствил правнико. Какви бяха резултатите од следствието? — Никојко тати тој сам декларира, че Подсидиант е невинен. Разбира се, тој преценяваше обвинениата од свое гледниче. Но неговото дълбоко убедение беше, че Исус Христос нема никаква вина. Следователно тој беше длжтен да Го ослободи. Пилат имаше всичката възможност да стори това. Но в последния момент тој все решеше, којто противоречеше и на неговата свест, и на римски закон. Каково го принудил да произнесе смртна присуда срещу едни Човек, гартен от самия него Праведник? Интересите на императа ли? — Не. Или може би беше застрашена неговата лична безопасност? — В известен смисла — да. Застрешен беше, разбира се, не животот му, а високит пост, којто заемаше. И тати заплаха излаше не од Подсидиан, а од обвинителите. Едно овлакаше на юдените срещу него пред императора по палачите. И тој имаше основание да се страхува.

Така Пилат беше принуден да изгладине вољата на един народ, којото невиницаше. Тој направн тати отстъпка, за да успокој озлобената тлшта, зашто знаеше, че тат смшо го нивадиша. Истината Пилат потврди произнесениата од синедриона смртна присуда срещу Исуса Христа биде желание, може да се каже по принуду, но тога не само, че не владела, а увеличава вината му. Тој не намери в себе си сила и тврдоство да произнесе присудата по закон и свест. Затова е неизмерно голема вината му пред закона, пред човешката свест и пред Бога.

Доцент Г. ЦАРВ

Спасителят се моли за Своите убици

(Парвите думи, произнесени на крста — Лука 23:34)

„А Исусу говореше: „Отче! Прости им, понеже не знаат, што прават“. За кого се моли Спасителят в тати молитва? — Убицата, којто каи предади, са виновниците за Неговата смрт. То мога да се спорат на три групи: 1) юдените, којто истовестно искали Неговата смрт; 2) Пилат, којто потврдил смртната присуда, произнесена од синедриона и 3) војниците, којто изгладина присудата. Вината на трите групи хора не била еднаква. Војниците дејствували по заповед на своите началници. Това отовествоство обаче не ги оправдала. Те имат вина, и ти се увеличава още повеќе от тога, че те — вече не по заповед, а доброволно — провинил неправедна жестоост при изгладинаше на присудата. Но таквото престъпление в никаква случај не може да се сравни нито с престъплението на юдените, нито с вината на Пилат. Ако треба да сравнуваме вината на Пилат и юдените, то несъмнено е, че вината на юдените е по-голема. Така одредила тати вина Сам Спасителят: „Затова по-голям грех има она, којто Мо предаде на тебе“ (Иоан. 19:11). Ако приеми, че молитвата на Исуса Христа се отнаше и до юдените, и парвите и главни виновници за смртта Му, то несъмнено с, че ти се

отнаше и до војниците, и до Пилат. Ако злобата на Спасителят е обхващала нај-виновните, то бесспорно ти е обхващала и по-малко виновните. А че Спасителят е провинил Своита любовь и хуманност, тога докажа историата на апостолската проповед. Юдените бива изгладина, на којто апостолите предложили да се възложуваат од злобете на изнурената смрт на Христа. Иерусалим бива крвнати град, и којто те проповедавал евангелското слово. Отванди е, че юдените владели в обсега да Христотова любовь, следователно те бид предмет и на Неговата молитва.

Как е могла Спасителят в таква момент и при таква обстоятелства да се моли за толкува окрнина хора? Основание за тати молитва на Христа Спасителят треба да гърсим предвсичко в особениа характер на Неговата личност. Тогва е молитва не на човек, даме и не на пророк. Тогва е молитва на Сина Божј, на Ходатај за света — молитва на Тој, којто е поел владжението да биде примерен на небоето със земата. Тати молитва на Спасителят е прова на доброволно воение от Него изнурената војни, за којто Тој е дошл на зема. По отношение на юдените тат е послед-

ният от многото ошти за тъмното спасение. Тези ошти неотдавна им приложи Сам Христос: „Иерусалиме, Иерусалиме, който избягаш пророците и с каещи убиваш пратитецте при тебе! Колко пъти съм искал да събера четата ти, както кокошка събира пилците си под крилето, и не рачихте!“ (Мат. 23:37). Молитвата от кръста е оказала желаното въздействие на мнозина юдеи. Резултат от нея е голямото число поварядели, които признали, че в лицето на Исуса Христа Бог е изпратил в света обещания Месия.

Друго основание на молитвата за юдените, посочено от Самия Спасител, е тяхното незнание: „поможе ли знаят, що правят“ (Лука 23:34). Как да разбирате това незнание? Може би не познавали Исуса Христа, имали следния за Неговия живот, за Неговите дела и за учението Му. Обичайните и Плат, но как са могли да не знаят всичко това юдените?

Има три вида незнание:

1. Първото незнание е неосъзнато, незнание, което човек не може да преодолее, защото няма възможност за това. Незнанието, за което Спасителят говори в Своята молитва, не е от този род. Ако наистина юдените по незнание бяха дошли до убеждението, че Христос заслужава смърт, те нямаше да бъдат виновни. Но подобно оправдание те нямат. Сам Спасителят го изключва: „Да бихте били слепи, не щихте да имате грях; но сега казвате, че виждате, затова грехът ви остава“ (Иван 9:41).

2. Второто незнание е съзнателно и упорито, незнание на човек, който има достатъчно средства и интелектуални възможности за познание, но съзнателно и упорито затваря очите си пред истината. Такова е било незнанието на фарисеите по отношение на произхода и характера на Христовите чудеса. Този род незнание не само че не оправдава престъплението, но го прави непростимо. Поради това Исус Христос казва на фарисеите, които обяснявали извършваните от Него чудеса със сила на вълнуване, че този им грях, който всъщност е хула против Светия Дух, „има да се прости ни на този, ни на онова свят“ (Мат. 12:31—32).

3. Третият вид незнание е нито съвсем слепило и неосъзнато, нито напълно преднамерено. То се приближава ту към първия, ту към втория вид. Например единичник може да дойде до убеждението, че душата е безсмъртна, но за да стигне до това познание, той трябва да употреби много усилие на мисълта, да разреши много странични въпроси, да се освободи от много предразсъдъци. Този продължителен път на изследване го изморва. Той се отказва от него и не допуща до убеждението, че душата е безсмъртна. В този случай незнанието му не е напълно слепило, защото, ако би употребил необходимото усилие на мисълта, той щеше да го победи и отстрани. То не е и съвсем съзнателно, защото той е направил опит да го победи. Подобно е и в случая с юдените. Те са имали достатъчно средства да се убедят, че Исус Христос е Месия, и че за искат Неговата смърт е най-голямо злодеяние. Но насловите у тях от новите предразсъдъци, отсъствието на външен бласък у Спасителя, скритият смисъл на пророчествата за Него, проклятието, отправени към Неговите последователи — всичко това било прегреша, което закривала истината от погледа на юдените. Освен това Исус Христос извършвал много чудеса тайно и забравявал да се говори за тях. Най-после тогава не е имало такова убедително доказателство за Неговото Божество, пратеността, колкото са изкреснението от мъртвите, възнесението на небето, слязанието на Свети Дух на апостолите, разпространението на евангелиското благовестие между езичниците. Поради това незнанието на юдените, за което говори Спасителят в Своята молитва към Отца, не можем да определим нито като съзнателно, нито като съвсем неосъзнателно. Тук откриваме и съзнателно лукавство, и тъмно незнание. Съзнателно била заслепяла жестокостта при извършване на смъртното наказание; съзнателно било превултирано безсъзнателното на и без това позорния кръст. Но истинно е в това, че в своето заслепяване юдените не видели Кого водят на разпятие. Самите вълнове на синедриона, книжниците и фарисеите, заслени от алоба, не разбрали Кого приковават на кръста. Св. ап. Павел казва: „Ако бяха познали, не биха разпнали Господа на славата“ (1 Кор. 2:8), а св. ап. Петър въз-

„Отец! Прости им, понеже не знаят, що правят.“ (Лука 23:34)

втората си проповед пред юдените казала: „Началника на живота убихте... Но аз зная брати, че вие, както и вашите началници, сторихте това по незнание“ (Дели. 3:15, 17).

Но вие бихме грешили, ако пресметим незнанието, за което говори Спасителят в Своята молитва на кръста, като невидимо и неизпълнено незнание. Грехът, за прощането на който молят Отца страдащият Спасител, е много голям. И ако Спасителят сочи в молитвата за Своите мъченици като основание за прощане на греха им незнанието, това показва, че за прощане на вината е било необходимо съзнание за греховност, което извиква покаяние. Същ. ап. Петър съобщава онова, които по незнание убиха Началника на живота: „Покайте се и обрънете се, за да се залечат греховете ви“ (Дели. 3:19), а на онова, които го питали какво да правят, за да се спасят, отговори: „Покайте се, и всеки от нас да се кръсти в името на Исуса Христа, за прощане на греховете“ (Дели. 2:38).

И така, в Своята молитва на кръста Спасителят изпробва милост за всички юдеи, но от плодотвора на тази милост се възползували само онези юдеи, които се оказали достояни за тях чрез разкаяние и обръщане към Христа. Също така и смъртта на Спасителя е осигуряла възможност за спасение на всеки човек, по те спасяват само онези, които дадат доказателство, че са достояни за спасение, онези, които чрез светото кръщение станат членове на Църквата Христова и се ползуват от благодатните средства, които те предлагат на вървящите да преуспяват в християнския живот и благодатност (2 Петр. 1:5).

(Из „Сборник статей по истолкователному и възпитателному чтению четвероевангелия“, Съставил М. Барков, т. II, стр. 618—620).

Превел: Ст. асистент И. МАДЖУРОВ

ЦЪРКОВЕН АМВОН

Те осъдиха невинен Човек

(Слово за Велики четвъртък)

Възлюбени братя и сестри,
Стоим благодарно, изправени пред священното различие на Господа Исуса Христа. Ужас и мъчителна гага ни обхождат. Мисълта ни е уморена. Срещата ни са съкрушени от трагичната повест на евангелиските четина. Ние мислено продължаваме чудосъщия по своята неправда и жестокост съде-

Словеса си за мена, Господи нана дождат
и царството Си. (Лука 23:42).

бен процес срещу Исуса. Чужди обвиненията, чужди лъжливи свидетели, чужди смъртната присъда.

Его ни безкълани и угнетени пред светото различие.

Мъжко се поведат ярост-ващите очи, да да видят ужасното на кръст светло тяло, як-коментата глава с тиня крошчи ча, която прозрала в д-вабините на човешките сърца, които ж сега, в предсмъртните мъки, не са изгубили своята божествена красота.

Имаме ли сили да си възобразим самата ужасяваща действителност?

От преторията, съдилището на Пнаята, до Голгота се все пуста и каменна, стръжен и прашен път. По него, запълнен от умора, изтощен от мъчения и болки, бос, с изранени и под честите удари на бичовете Великият Страдалец. Пред очите ни се открива сирозваща човешките сърца картина.

Посред двама разбойници е издигнат кръстът на Исуса.

Свърши се трагедията на Голгота. Свърши се трагедията на Божествена Христова Господ... Но не е свършила трагедията на човека в света. Все още изпълнен от ужас се питаме: как може да съществува такава жестокост у хората? Как може да съществува такава неправда, такава несправедливост, което осъжда на най-позорна и мъчителна смърт чрез разпятие един невинен и свят Човек, какъвто е бил Исус Христос? Защо трябваше да пострада тъй жестоко Той праведник? Защо е Неговата вина и казни са доказателствата за нея?

Убиец ли е Христос? — Не. Напротив, в град Наин Той възвръща към нов живот единствения си на бедна вдовица (Лука 7:14). В град Капернаум възкресява дванайсетгодишната дъщеря на Наир (Лука 8:55). В селото Витания въз-

„Очи, в Твоите ръце предаван духа Си“ (Лука 23:46)

Нагло хулят и се подиграват с Разпнатия книжниците и фарисеите. Подражава им тъпата. Присмива се и единият от разбойниците. Другият, разпнат отдясно, съзнава своята вина и на другия си вина, смилено го укорява. „Та и от Бога ли се не боим ти, когато и сам си осъден на смъртта? А ние сме осъдени справедливо, защото получаваме заслуженото според делата си, но Тоя нито лошо не е сторил. И казахме на Исуса: спомни си за мене, Господи, кога дойдеш в Царството Си!“ (Лука 23:42).

Три часа вече злобното съзнание нече над лобия лут хълм и с парещите си лъчи усилва нетърпимото страдание и изгарящата полумраките устни жажда. Пренесите уста на Изакуилски в унес едла чуто промълвяват: „Желез съм!“ (Иоан 19:28). Поднасят Му привързана на гръстиковата пръчка гъба, напоена с онег. „А когато Исусе вкуси от онег, рече: свърши се! И като наведе глава, предаде дух“ (Иоан 19:30).

кресна Лазаря — мъртъвец, престоял четири дена в гроба (Иоан 11:44).

Крадец ли е Христос и кого е ограбил? — Не. Напротив, всекидневна Той нахрана в пустината пет хиляди души с пет хляба и две риби, а друг път със седем хляба и няколко риби нахрана четири хиляди души. Отваря очите на слепи, възвръща говор на немни, лекува сломени, очиства прокажени (Мат. 15:30).

Злодей ли е Христос? И какво зло е извършил?

Ся, еванг. Матей съобщава: „Али най-после дойдоха двама възкресничетела и рече: Тоя каза: мога да разруша Божия храм и в три дни да го съзида!“ (Мат. 26:61), а евангелист Иоан пояснява: „Той обаче говореше за храма на тялото Си“ (Иоан 2:21).

Над главата Му е приколвана дъсчина, на която е написана присъдата на гръци, латински и еврейски език: Исусе На-

зорей Цар Юдейски! Алена кръв бавно капе от остриете шипове на търпението венед и от дланите и нозете, приковани е гладен на кръста. Няколко гъмжат музи. Синът се кули и ругати.

Има ли в тия думи никакво злодеяние? Има ли извършено престъпление, което да заслужава смърт?

— Да съм пътят, истината и живота (Иван 14:6), говори за Себе Си Христос. Път свет, който вода от земята към небето. Път, предказан от пророците, написан в сърцата на хората. Път на правдата, на мир и на любов. Христос е истината, която правя човека свободен (Иван 8:32) и то уни да казва: да, да и не. (Мат. 5:37). Христос е носителят на благословен живот, оплоден е труд и оплоден от правда, мир и радост в Светия Дух.

Предател ли е Христос? — Обвиняват Го, че искал да стане цар. Доказателство? — Никакви. Та Той никога не е имал нито войска, нито оръжие. Пред съда на Пилата Христос заявява: „Моето царство не е от този свят“ (Иван 18:36). То е царство небесно, пригответо от създанието мира. В него ще влязат ония, които тук на земята са нахранили гладен, напоили са жеден, облекли са гол, посетили са болен, споделили са затворници, приютили са странник. (Мат. 25:34—36).

Пилат знаеше, че първоосвещените бяха предатели Исуса Христа от завист и върхове това Го осъди на смърт. Казво жестоко равнодушие към един човек, казва осядателят несправедливост! Исус Христос, Свещт Божий бе осъден и разпитан от човеците завист и озлобление на князещите и фарисеите, от властниците гордост и угодничеството на Пилата, от невежеството на турлата. Голготският кръст е срам не само за непосредствените убийци на Спасителя. Той е срам за цялото човечество. Вместо благодарност за неизброимите благодеяния, чудовищно престъпление и... позорна смърт за Праведника!

Бог сътвори човека по Свой образ и подобие и го направя господар на рай. Но човекът не прояви послушание на Божието слово. Той не послуша гласа на сатаната. Вкуси от запретения плод, съгреси и си навлаче проклятие, болести и смърт (Бит. 3:16—19).

За да бъде изкупен човешкият род от тия последици на греха, влято е в човешки образ Синът Божий и живя между хората (Иван 1:14). Той лекуваше човешките рани и поучаваше всички да вървят по пътя на спасението, по пътя на вечния живот. И вместо благодарност, човешките Го разпнаха на кръст!

Миллидолетната история на човечеството свидетелствуват, че много пъти в името на Христа се извършват жестоки престъпления и непради. Изгаряне на жидва, преследване на невинни, несправедливо осъждане на смърт, лишаване на отделни хора и на цели народи от свобода, възмозическа експлоатация социално потисничество, несправедливи войни и умножение — не е ли това разпнаване на Христа?

Дали не участваме и ние, братя и сестри, в такива престъпления?

Нека си помислим!

Всёко наше отклонение от правия Христов път, всяка наша неправа и нецелъстен дълг към малките наши братя е повторно разпнаване на Спасителя Христа.

Семената на раздрепите, завистта, клеветата, ненавистта, които сатаната сее в нашите сърца, ако допуснем да се вкоренят, похлбнали като плевели и ще заглушат добрите плодове, похлбнали от истините зърна на Словото Божие.

Затова нека е покаяни съдани и съкрушени сърца да погледнем на разпитаня Христа и смирено, като благодарноумни разбойник, молвително да промълвим: домени и нас, Господи, кога дойдем в царството Си. Амин.

Прот. Лука КАДИЕВ

Небесният Жених и нашият дълг

(Слово за Последование на Жениха)

Грижейки се за духовнонаправеността ни израстване и утвърждаване, св. Църква педагогично, мъдро и тактично ни води по пътя на благодатното великопознание поприще и ни доведе пред седмичната, отредена за молитвено възпомяване и честване на великите и спасителни страдания, които Господ Исус Христос претърпя за обожаване и надигане на човешките души и сърца. Затова тя се нарича седмица на страданията, страшна седмица. Нарича се още и седмица преди величното и възкръснателното значение на станалите през нея стъпки — решително изобличаване на насленото, несправдата и лицемерното, поразяване на смъртта, разкъсване на оковите на ада и отваряне райските врата. Ето защо последната седмица от земния живот на Христа Спасителя особено много се почита още от апостолско време. На височа почит тя била и сред древните християни, които прекорвал дните ѝ в усърдна молитва, строго възкръсване и благоговийни размисления. С оглед на това тя заслужава особено място в годишния църковно-богослужбен кръг.

През тези шест дни чрез своите трогателни богослужбени песнопения и четения св. Църква спира нашето внимание върху завършените дела от края на земния живот на Исуса Христа, за достойното молитвено съзердаване и честване на които иска от нас да просветим мислите си, да очисти сърцата си и да утвърдим волята си в доброто, и така да последваме Христа по стъпния Му път към кърватата Голгота.

Божият Син, Който дойде на земята, за да събуди заспалилите а греховен съзнател и да запали отново угасналите в човешките души и сърца светилници на вяра, любов и правда, бе преследван и невярваден, огорчаван и оскръбяван от али и неблагогарни човешки синове. Но много човешката вяра и невяние не са се проявявали така силно, дръзко и брутално както през последните дни от земния живот на Господа Исуса Христа, когато едно покварено и лицемерно сборище от фарисеи, книжници и старен мобилшарило и насочило всичките тълъци сили в демеична борба срещу божествената светлина, любов и красота. В процеса на тази борба се дойде до най-великата и страшна драма, която пре-

кога се е разгръщала на Земята, да кърватата драма на Голгота.

Молитвено покляникий се пред великите и спасителни за нас страдания Христови, дълг ни е да се пазим от всеки грех и от всяко зло и да заживеем свято и праведно. Възкръснали пример в това отношение св. Църква ни сочи в алието на сына на библейския патриарх Яков — цоломърденния Иосиф, който, след като претърпял незаслужени страдания и изпитания и след като не се поддал на плътските съблазни, които му се подхвърляли в двореца на египетския фараон, се издигнал на такава висота на духовна чистота, че заслужено се прославя от св. Църква като предобраз на Господа Исуса Христа.

Осен трогателната история с цоломърденния Иосиф, за да на похубди да украсяване и осигуриме живота си с дела на вяра, любов и благолетие, изобно и плодове на Голгота, св. Църква предлага на вниманието ни в сваянските слузий със смолоничната, която, след като била прокълната от Исуса Христа поради безплодното ѝ възпелна. С това св. Църква ни предупреждава, че съдбата на безплодната смолонична не бъде съдба на всяка грешна, лишена от добри дела душа. Затова тя е посенен лов се обръща към нас: „Да се пазим, братя, от прокълнатото, изречено към смолоничната, която възпелна поради безплодността си, за да принесем плодове, достойни за покаяние“.

Ще дойде ден когато Господ Исус Христос в от нас ще потърси плодове — добри дела. Базе на оияи, у когото Той намери такива плодове, дела на доброта, правда и истина (Еф. 5:9), азото награда за тях е блажен вечен живот (Рим. 2:6—7). Горно обаче на ополота, у когото Той види само една вялна фарисейска показност вместо истински добродетели и праведен живот. Като няма предия това, ценя живеем съгласно волята Божия, да осъществяване в живота си доброто. Така ние не само по пие, но и по живот ще бъдем достойни следовници на Христа Господа, на възпелната изпълнява, на кръст разпната и погребена, но възкръснала и прославяна се Божествената правда и любов.

Свещенноиконом Илия и НИКОЛОВ

„Истина, истина ви казвам, вие ще се разплатете и разридаете, а светът ще се възрадва; вие ще бъдете наскърбени, но скръбта ви ще се обърне на радост“

(Иван 16:20).

ХУДОЖЕСТВЕН ОТДЕЛ

На Жените мироносици

Измина бурен, страшен ден.
Настъпна нощна тишина.
От арелището уморен,
почива в тежък сън градът.
Над него бледата луна
през облаци пробива път.

Но там по „Виа дозороза“
безмълвно тихо пълзят сенки.
Пред очите им стои угроза —
жени са слабички, самнички,
в кой ли в тази ранна доба,
ще дигне камъка от гроба?

Защо Ме търсите вий туна —
Нетеления Живот — сред тленни?
Нима възможна е разляда
вля Троицата неразделна?
Защо да Мен сте нажалени
с любов човешка безпрелдна?

Или кажи на моите брати —
Възлезам при Отца-Бог
и Дух Свети ще ви изпрати —
тога ще бъде нам залог,
че Бог Ме е в света пратил,
от мъчнотите Ме възкресил.

Идете, всички научете
на истина, добро и правда
с яс живя вярз утолете
човешката духовна жажда,
мира в света благодетете
и радост всякъде носете“.

Жените свети мироносици
завеста на Христа възложиха
в сърцата чисти светлоснощи,
и Нему преданно служиха,
и нам оставиха завет —
да тачим примера им свет.

В труда да бъдем благотворни
и верни на дълга до край —
в живота — честни, миролюбни,
земката да направим рай.
И в нея наште синове
мира да славят векове.

Напред избързана Магдалана.
Сърцето ѝ обляно в плач
оставя малката дружина: —
обхваната от тъмен здрач
едвам долавя нечий глас!
— „Марно, виж Ме, тук съм аз.“

Мария бавно се обръща:
— Учителю, няма си жия?
и спуска се да Го прегръща,
но жестка вонжда Му учта:
— „Не се допирай ти до Мене —
ще яда при Отца нетелсен...“

Прот. Лука КАДНЕВ

Съд на Иисуса Христа пред Пилата

(Откъс)

Смъртната присъда, която Синедрионът и първосвещениците Ана и Кайфа произнесоха срещу Христа, трябва се да бъде потвърдена от прокуратора Пилат Понтийски — римски управител на Иудея. Бисната тълпа викаше. Когато стигнаха при Антониевата крепост, през прозорца на замъка се показва началникът на римския гарнизон, хегемонът Саркус. Той допра далин до устата си и извика: Стойте! Ако не сте бунтовници, спрете се! За какво сте дошли?

Шумът угнава. Доуух хриляни глас на Кайфа, който говореше задълано на прекъсване: „Добродом, му един бунтовник, който тайно организираще бунт. Иза, хегемоне, и замоли прокуратора да се помъже и ни изслуша. Не можем да вземем в замъка, понеже, както знаете, утре викаме голям празник и не ни е позволено през това време да влизаме в дома на човек от друга вкра.“ Саркус още не бе успял да отговори, когато внезапно на прозорца се показа Пилат. Той се изпирна с широко разтворени крака и със скръстени на гърдите ръце. Вероятно не беше спял нощта, понеже край очите му имаше къбюви слезки, в умисляните му устни дахаша вад, че песно му торна в устата. Отправи поглед към Учителя и измърморих: „От тогояна ли сте дошли да се оплаквате! Виджам, че не сте дочакали моятя присъда. Той Човек една динна.“ Тога беше истина. Само за една мнзтелна и страшна нощ Учителят бе потъмнила като самата нощ.

— Този е голям престъпник — обяди се Понатад, — Ако

Той не беше такъв, ние викаме да го доведем при тебе.

— Шом е измърчиня толкова много престъпления, ние сами сте длъжни да Го сидите — рече Пилат подигравателно.

— И вие Го осъдихме — рече старият Ана. — Според нашия Закон Той заслужава смърт, но ние нас, достойни прокураторе, не ни е позволено да изпълняваме такова присъда... — Естествено, че не ви е позволено! — рече Пилат. — В Иудея само аз разполагам с живота на хората. Ако това би било във ваши ръце... — питарка пренебрежително дланите си. — Но вашата присъда не ме интересува. Сам ще реша, какво ще стане с Него. Доведете го тук! Той Човек една динна! Какво имате против Него?

— Чети! — каза Кайфа на един от деветите.

— Първосвещеникът на Всецария, Четю Име човек не достоен да пронаеме, Посиф Кайфа, син на Вегуса, по стивета на най-достоините и най-мъдрите съветници, учители и познания на Са. Писане, решиха и постановиха да признаят Иисуса син на Иосифа дърводелецата от Назарет, за виновен в това, че подстрекава народа да не плаща данък на Кесаря...“

— Това с тълка и клеветата прехъсва четенето Пилат. — Сам мина кой плаща данък и кой не плаща!

— Чети по-нататък! рече класно Кайфа.

— А също така — поде дивният, виновен е, че бунтува народа като обявя себе си за цар на Израела...“

— Цар ли? — Раздразнителността на Пилат премина в по-

диравелите смях. Ах, значи вие сте довели при мене вашия цар? Но щом е така... ще Го съдя! — и каза на стъпцил при него стотник: Доведи ми тук този цар!...

Войниците поеха въжетата от ръцете на храмовата стража и помъкнаха Исуса към огромната, постанала за цветни палачи претория. Слушате тъй изпосоха за Пилата кресло с балдахин. Пилат седна и започна да разпитва Учиителя. Не чух думите ни, но от жестовете на Пилат можеха да се направят изводи. Най-напред Пилат Го напита нещо, но Исус беше безразличен към въпросите, по-малко римлянинът ги повтори няколко пъти. После Пилат поръча на писари да прочетат от креслото, нетърпеливо поведната рамене без да обръща внимание, че Подсъдимият още не бе доизказал, тръгна по стълбата нагоре. След малко го видяхме отново на терасата. Дале знае как с ръка и всички кръстци утихнаха.

— Аз — каза той кратко, не намирам никаква вина и това, което вие Го обвинявате... — Кайфа негърпеливо извика: „Той е престъпник! Той е бунтовник! Не е възможно, достойни прокураторе... Това е опасен човек! Ослабихме Го, защото е извършил много престъпления...“

— Не намерих в Него никаква вина — отсече кратко Пилат.

Той отговор раздразни тълпата и тя отново бесно закрячя.

— Ако толкова силно желаете да получите присъда за този Човек, то можете да Го заведете при тетрарха Антина, Шом Той е Галилеец, отстъпвам ви го... —

Войниците отново преходоха Исуса в ръцете на храмовата стража. Погледнаха Го сред викове, удари и заплашавания и най-сетне шестият спира пред палата на Ирод Антипа. Започнаха преговорите с Антипа. Синедрионът не искаше да влезе в преторията, за да не се осмърни, но и Антипа не налезе пред палата. Накрая Исус бе предаден в ръцете на четирима войници от гвардията на тетрарха, които Го изведоха вътре в двора.

Не чакаме дълго. След малко страната Го изведе. Той път върху залокисаните Му и измърсени дрехи бе наметнато бяло наметало. Пратеник на Антипа съобща на чакащите долу следователи:

— Най-достойният цар на Галилея и Сирей Ирод Антипа, син на Ирод Велики, поръча да съобщите на достоятни прокуратор Пилат, че му благодарни за изпратения Затворник... — Ние да не сме бързоходци на цар Антипа! — извика възмутено равви Ионатан.

— Така ми поръча да ви кажа царят. А Подсъдния ви го предавам. Той отказа да Го съди... —

Отново заставаха пред вратата на Антоновевата крепост. На балкона се появи Пилат, който се усмихваше подирравнотелно:

— Е, какво? Тетрархът също така не намери вина в Него, нищо престъпление, които вие обвинявате в Него?

— Членове на Синедриона кино не отговориха, но скърца със зъби от гняв и стиснаха юмруци. Мушкайли се из тълпата, фарисеите започнаха да ни шепнат:

— Вижайте сега да ни пусне затворник.

— Затворника! Искаме затворника Пуснето на затворника!

— Ония за какво си дерат гърлата? — попита Пилат Понатав.

— Както знаете, достойни прокураторе, вие винаги за правник Паска пуснахте по един затворник. Те именно това искат... —

— Искате да ви пусна затворник ли? Не отказвам... Имам двамата затворника: Исус, Когото вие наричате Месия, и Варана... Кого от двамата искате да ви пусна?

— Пусни Варана! Пусни Варана! — повтарях още няколко гласове.

— И тъй, значи искате Варана, а не Исуса?

— Варана! — криеше цялата улица в един глас.

— А какво да сторя с Исуса?

— Разпни Го!

— Но не искате отново пак да разпнавам на кръст? Съмате вие ли настояват за това?

— Нарадът иска... — отговорих Понатав, като разпери ръце. Визвовете продължаваха: Разпни Го! Разпни Го!

Войниците излязоха пред вратата и изета Учиителя от ръцете на страната. Пилат излезе на балкона. Откъм двора на двора допитаха подмишляната на войниците и истеричният им смях, а дъле от храма се чуваше бленето на жертвените агнета. Чувах се също така гласиците на римските бичове. Хората край мене дишаха бързо. Добре ми на ум тая мисъл: „Ако това натеязане продължи повече, ще започнат да викат за милост вместо смърт“. Но се измислям. Бичуването още повече разпна мозика ми. После забелязах, че група войници се приближава до Пилат. Той стана и ги гледа известно време. Впрочем не тях гледаше. Помислих си именно друг Човек, това беше изнемощният Исус.

Най-сетне Пилат се измъкна по стъбището и се появи на балкона, а до него стоеше Исус.

— Ето Човекът!... — рече Пилат.

Човекът това беше Човекът с одрана от бой юзга... Главата му бе увеичана с безмислен тръпен венец, лицето бе обляно в кръв; брадата измърсена и олюта. Червената багреница, която войниците бяха метнали върху измозичаното Му рамене, се бе впила в раните. Устата на Той, който беше Учиителя, бега отпуснати и азурни. Между вързаните му ръце бе стисната тръстик... Тълпата отново Го видя, още по силно и бесно закрячя: — Разпни Го!

— Вие сами Го разпнете — извика ядосан Пилат.

— Ние не можем да го разпнем, по Той трябва да загине, по-малко каза, че е Син Божий... —

— За послеслед път ви казвам, че не намирам никаква вина в Той Човек. Наказан Го и ще Го пусна... —

— Разпни Го! — виеше тълпата.

— Но винаги цар ли да разпна?

— Ние винашме друг цар освен Кесаря — обадих се Понатав.

— Разпни Го! Разпни Го! — завикаха от всички страни.

— Тълпата няма да отстъпи — обадих се нийно от салукенте.

— Ще се стигне до кръвопротия! Знай, че в Рим не обичат това. Ако не Го разпнете, не си приятел на Кесаря. Ще се оплачем!... —

— Добре — рече най-сетне през зъби Пилат. Направен, с ръце опрени на хълбока, Пилат изрече няколко думи. Вероятно това беше ужасната римска формула: „Ибис да круем!“ Когато отново се обрна към зритора, забелязах, че именно тая мисъл. Писарят завърши своята табелка и отново влезе нещо на голема дъска. Още веднъж прокураторът се появи на балкона. Край него стоеше юнона с کالا юзга и леги. Със свещенически маниер Пилат заповяда да му полее, за да си умие ръцете. Отвърсайки ги, Пилат рече:

— Не поемам отговорност за кръта на Той Праведник... —

— Нека ти падне върху нас и върху чедата ни — извика Кайфа. Ние я поемаме върху нас! Ние — повторяше тълпата, без да знае какво вика. Най-сетне шестият се изтегна аз вратата на палата. Когато Кайфа вляз наисаното на дъската, бесно закрячя:

— Какво направи! Защо така наиса? Така не трябва! Пилат!

Разбрах за какво ставаше дума. Един от слугите, който вървеше край Учиителя, носеше под мишницата си табелка, върху която Пилат бе заповядал да напишат на три езика вината на Осъдения; на еврейски, римски и гръцки: „Исус от Назарет, Цар Иудейски“.

— Защо заповяда да напишат това? Вие ли златото... беснееше Кайфа... — Заповяда да напишат: „Помеж, измамник, злодей, който казваме да Го наричат цар...“

Но Пилат сви рамене. Отвърсайки се от тях, той подхвърли през рамо:

— Когато написан, написан — не мога да го изменя. Шестият се отпраща към Голгота, за да бъде разпнат Царят на мира и любовта, за да пролее невинната си кръв за греховете на света!... —

Препел от полски архим. СОФРОНИЯ

Пред Кръста

Ти ме познаваш Господи, в път самия вървях съм след Теб в дна прерватни, бурни, в сълчан ден; в безкрайна бронирана мъжките режда съм от Твоята Правда свята хранен и пленен.

Сга пред Твоето разпятие и мъки,
Христe, аз спирам, аз съм много умобен.
Всред тая богомолна тишина в храма
аз виждам ислет Ти и пак стоиш до мен.

Илишен сред разпичните се гледа се виждам
в нерадостно тучо вървях съм горд, в сием, в прав.
Позули думи чух, от близки неналичили,
на мой хляб горчин бе залъкът корав.

Ридете ми с молаба към Тебе са протегнати,
към Твоя дървен към небето вдигнат кръст.
За мене, Господи, спомни си, за всички извержени,
сторили грях, забравени в земя пръст.

Не ме оставяй в Твоята мнута святая,
и неводите сами при теб сега съм спрала,
и вгледам — има още мъжа по земната
и адката: хора, Бог е жив, не е умрял.

Прот. Илия НИИЧЕВ

Юда

„Той, като взе за себе, водната
чаша: беше нощ“ (Нови 13:36).

Беше нощ. По тъмните улици на Иерусалим се чуваха стъпки, които заглъхваха в нощта. Чин са тези стъпки? Кой броди в тъмнината, загънат в плащ през тази тъмна нощ? Захвърля пътник или нощен крадец? Грудобоязи домакани или мрачен злосторител?

Не. Това е Юда, Христовият ученик. Той напусна вечерята и дъртарите си и сега не броди бемално. Той знае къде отива. Стъпките му водят към онези, на които беше обещал да предаде своя Учител. В джоба му дръмкаха сребърниците, които получи от тях за това дело. Той върви уверен, не се колебае. Тъмнината го скрива, защото беше нощ...

— Стой, Юда! Къде отиваш? Не бързай, върви се! Какво си намисляш? Как ти се струва, добро ли е това, което си намислял да правиш?

— Но Юда върви и вече не мисли, защото в душата му беше нощ...

Той върви напред, а след него върви въоръжена стража с факли и фенери.

— Юда, къде водите тези хора? Какво ще правите с тях? Лошо си намислял. Върви тези въоръжени люде. Още не е късно. Не ставай предател!

Но Юда върви все напред, а след него върви и стражата. Накланят в Гетсиманската градина. Насрещат им, осветени от факлите и фенерите, излизат група плахи мъже, намечкати с поштите си наметала. Веред тях е Той, Учителят на Юда, кръток и спокоев.

— Юда, не е късно. Върви се, избягай! Не ставай предател на Учителя си!

Но Юда се приближава. Светло е от факлите и фенерите, но той не почувствува светлината. В душата му беше тъмно, защото беше нощ...

— Радвай се, Учителю, — шепти Юда и слава целува върху бледната страна на Учителя. Тази целувка пари като въздух.

— Юда, е целува ли предавам Учителя си?

Кротопит поглед на Христа е отпаднал към Юда. Той не надарва този поглед и свежда глава. Предателството е извършено, и Юда следя с поглед в тъмнината как отнеждат вързани Учителя му, Тръпача в той, но се крие в тъмнината, за да не бъде забелязан. Върва неуверено, колебливо. Стои му се, че чува някаква далечен, тайнствен глас, който го пета:

— Какво сторил, Юда?

Юда не иска да слуша този глас. Върви и мълчи. Ето го, той е вече в двора на Аня, а след това отива в у Каифа. Вижда онези, които му дадоха сребърниците. Те са доволни и гледат надменно.

— Юда, ала на себе си! Помисли какво направил! Помисли за разкаяние!

Но Юда не мисли за това. Той слуша и следи делото. Размисля и често очаква, на него се надява.

Пред преторията на Пилат Юда стои сам и чува рева на тъпалата:

— Разни, разни Го!

Той вижда своя Учител вързан, вгледал Го загърбят в багрената, вика добов, чува подиряватите... Страх го обхваща. Нина гнетонит Учител няма да выправя нито? После стои в сега кръток и безмълвен? Защо не произнесе нещо една дума?

Юда издухва, защото в душата му беше нощ...

По пътя за Голгота Юда следя печалното шествие отгладен и вестран. Страхува се да не бъде забелязан. Върху лицето му е вече отсвят белеше на предател. В душата му е мрак...

И когато вижда на Голгота изправения кръст и на него увенчано тялото на своя Учител, Юда изтръпла. Той наблюдава мъчително на Божествения Страдалец, вижда кълмчалата глава и долния последния стон: „свърши се“, наблюдава по-тъмното слънце и настъпалия по земната мрак, а в душата

„Юда с целува ли предавам Сина Човечески“ (Лук. 22:48).

му сияха просвета и той разбира ужаса на своето предателско дело. Чак сега разбира тежестта на своя грях. Душата му е покусена, а му него се повдигват първите признаци на разкаяние. Тогава Юда който Го предаде, като вижда, че Той е осъден, разкая се и върна тридесетте сребърници на първосвещениците и старците“ (Мат. 27:3).

С наредена глава, сломен Юда напуша Голгота, но пред очите му, макар и притворени, се изправяе кръстът с Разпятието. Той заплува ушите си, но още чува последния стон на Учителя си, Където и да отиде, той вижда и чува голготските Страдалци. Сявоста го мълчи...

— Юда, какво сторил? Ти продале невинна кръв... Лице, не мълчате ти е готина. Радвай ли те сребърниците? Не! Те парят ръцете ти. Иди и си мълчи на оние, които ти ги дадоха, защото те са вина на невинна кръв. Стъргнато ли е всичко с теб? Има ли възможност да получиш прощане или ще потънеш в бедната на греха си? Ти се разкая за този грях. Още не е късно за твоето спасение. Има възможност да омислиш греха си, стравниш си грех. Иди, Юда, върви се!

Юда, пади под кръста, прегърни прикованите нозе, измай със слъзи на разкаяние кръвта от тях, помози се и кажи Нему на Разпятието: „Прости ми! Ти, Който преди малко прости на разбойника и на Твоят Учител, прости и на мене, Твоят предател!“

Първият, ти се получиш прощане.

Юда не стори това. Отчаяние обхваща душата му, и ти отговори потъна в мрак. Той поиска да избяга от греха си, Хвърли сребърниците, а после обречени душата си с нов грях... отиде, та се обеси.

Беше нощ...

Ставрофорен свещеник, Б. П. ХАРАЛАМПИЕВ

Цена 8 стотинки — спазнен абонамент 2,50 лв.;
сметка 111011 БНБ — Софийски градски клон;
Печатница „8-ти септември“ — София.

Редактор доц. Георги П. Парев

Печатница „8-ти септември“ — София